

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 1.

Fylke:

Hordaland.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad:

Emne: *erd og pløg.*

{ Lieds

Oppskr. av: *Gudrun Bjellum*

Bygdelag:

(adresse): *Lundes*

Gard:

G.nr. 87 Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Kögi røgner.*

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Savisti eg veit hov i byggdi ikkje
 Erd vare brukt, men loka er kjend
 at manu. kallaast ag gl. Omsondegg
 var alt, meikjelag vug, med pløyer,
 den kunde ein ientakessiv finna
 brukt. Her på gardan var eins dræ-
 pløg nærmest same fig. 8. Alt var den
 tre med jarnbostag berre på tønne
 (stjernehorn). Nellefjøl var ikke vrid.
 Etter at å slåna var han hinnajart.
 Ein manu i Høanger arbeide slik
 pløgar dei i Yoári, han heit Haldor
 Eiknes, men han besta dei med jarn.
 Ha pøsene var på disse dei ag ikkje.
 I Yoári i f. o. ti. fine ein ein og annan
 jarnpløg i byggda, men, dette pløgar
 med vridde nallefjøl, nærmest same fig. 14.
 Dei var utan sløperka. Var berre brukt
 i open åker. Disse pløgar kom fra
 Hess. Til i yoári spade folk åkeren
 sin med bake, ein spade same
 var beslepen med med jarn, sa
 var kadem vidd ag med millde med
 ei rive med jarnsin slar. Dette va-
 rein høgsethver.

Men sa etter kvart komme inn og annan plager inn i bygdi med nye agronomar frå Amerik, men dette var òg bestes plager og var berre breiðst til nysplagsla fyrst dei næste. Men ved tímuraðarskip te koma Amerikanarar, både ein- og to hundre, og na var plagen seinast í landet breiðst. Men bæti Amerikplagane og dei fyrste Amerikanarar hadde ikki jo spesiell valfjáld og soleis gjekk dei seg ikki rime og gjekk tūngi og slett sterk, sørleg i open åsen. Men næste soleis har ei "spó" med seg som heng på plagen og grava fjöli rime fyrst kvar fyr. Spóin var ca. 20 cm. lang og sag so i et "D-band". Men sa etter kvart kom plagar av norsk fabrikat og slo ut dei Amerikanarar. No er her ikki meðan lengre som spa ikeren inn.

Dei var ikki breiðst annan end høgre-hendiplagar her. Men dei er godt til ha bæti høgre og næresta 4. plagi fyrst skrānar ikeren, så skratt til ein ikki-kom kryra upp med bakkun lyti ein kryra kvar av bakkene, men ein kan berre halde ein tigrett. Tog lyti ein kryra alltid frå same enden - allar sida - på ikeren, soleis at plagrulla går underbakkun. Frå den sida ein plager vert ikeren meir held mindre komme fyrst med agi slor enden enden, liic kryrar meit, kurt meit. Med neste plagsing tek ein dei ein plagi

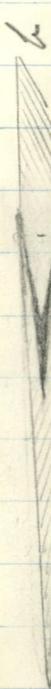
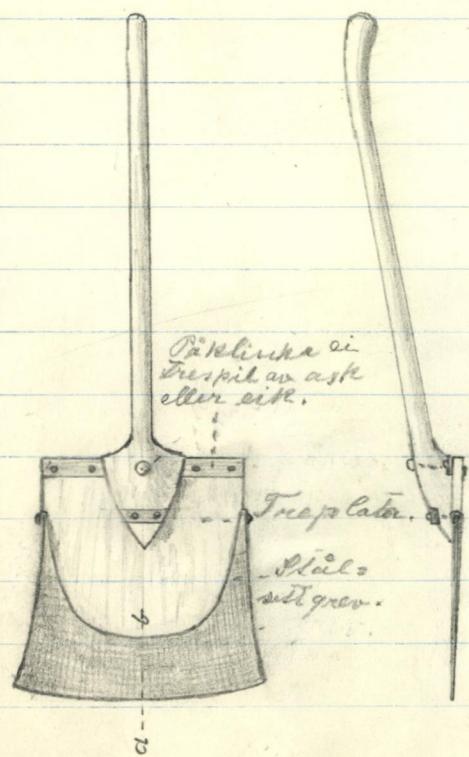
sau veller motsett den fyrste og krysser
fra øver veder veder. Når plauen var
knyrt "lønn" hadde ein ^{eit} krinumle stege
på øsen - på landsida - , denne kalla
men plaugnen. Denne er fyrst at styrre
ikke skal skjætmasi ag slitas fyrst
møgkj. På dei gauda plaugnene var ikki
forskiller, slepeska eller hjul, sa. ein
kraunda regulerar plagdjupet med. Den
kraunda vera 6" ag miudein. Den var
alltid ristet til desse plagar.

Dra dei reidsteaps sau veller til ei
sida kellar men plog, og øsen plogås.
Draa menne brukast i ikkje.

Til ag ikkje har hev vært på
kjønn og ikkje til.

Ned helling

Gauden spjeldas,

Treplata går inn i
sin spallning på
grevet.

Skisse av høkle som i Nordhordland var
brukt spaderen med o.a. heilt til i
90 åri.